

AVANAK AVNİ BABASIZ KALDI

OĞUZ ARAL KİMDİR?

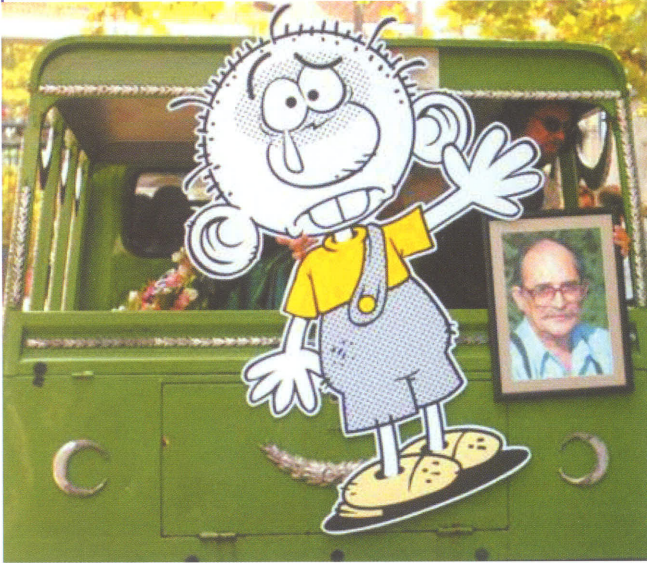
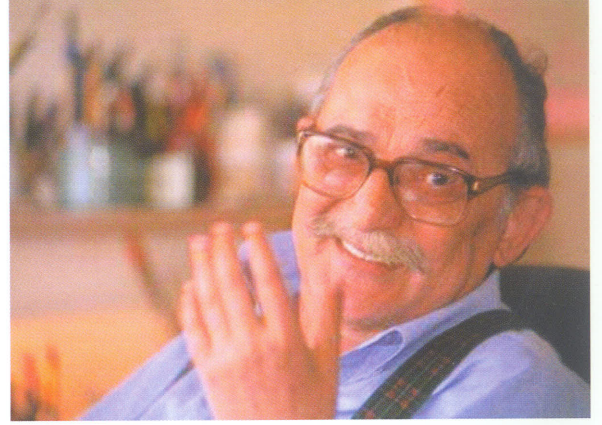
27 Temmuz akşamı Bodrum'da hayatını kaybeden ünlü karikatürist Oğuz Aral, İstanbul Silivri'de 1936 yılında doğdu. İstanbul Devlet Güzel Sanatlar Akademisi'nin üçüncü sınıfından ayrılarak, 1950'den sonra çeşitli dergi ve gazetelerde karikatür çizmeye başladı.

Güncel, halkın anlayabileceği basite indirgenmiş bir karikatür anlayışına önem veren Aral, kendi mizahi görüşü ve doğrultusunda birçok karikatürcü yetiştirip, kamuoyuna tanıttı.

GIRGIR'ın kurucusuydu

GIRGIR mizah dergisinin kurucusu ve yönetmeni olan Aral, daha sonra AVNİ dergisini çıkardı. Aral, GIRGIR dergisinin tirajını 300 bin adedin üzerine çıkararak, Avrupa'nın üçüncü büyük güldürü dergisi durumuna getirdi.

'Avanak Avni' tiplemesinin yaratıcısı Oğuz Aral, 'Hayk Hmmer, Köstebek Hüsnü, Utanmaz Adam ve Vites Mahmut' gibi tiplmeleriyle de tanınıyordu.

Çocukluğumdan aklımda kalan en önemli şeylerdendi; Gırgır ve Avanak Avni. Bir gece önceden başlardı beyecanı, sabah ekmekten önce gelirdi, gırgır dergisini almak. Sıraya girmen gerekir Gırgır almak için, sayılı gelmiştir çünkü. Unutmak olmaz, eğer unutursan, zaten akşama kalmaz. Gırgır alır ilk olarak Avanak Avni'yi okurdum. Kendi kendine gülüyor demesinler diye gizli gizli gülerdim. Arkasından Oğuz Aral'ın Utanmaz Adam tiplemesi geldi, utanmazların rabat rabat gezmeye başladığı ve utanmazlığın uyanıklık sayıldığı bir dönemde. Son yıllarda da Hürriyet Gazetesi'nin Pazar ekinde kaleme aldığı bir Huysuz İhtiyarı vardı ki, doyamazdım okumaya. Sonra bunu kitap haline getirdi, bu onun ilk ve tek kitabıydı. İşte Oğuz Aral bize bizi anlatmıştı, bize bizi sevdirmişti. Hala Gırgır'ın eski sayıları durur evde, biraz gülmeye ihtiyaç duyduğumda açar okurum. Oğuz Aral bu ülkeyi çok sevdi, biz de onu.

Karikatürleri Hürriyet Gazetesi'nde de yayınlanan Aral'ın, tiyatro, müzik ve sinema konularında da çalışmaları bulunuyor.

Anadolu'nun çeşitli yerlerinde pandomim gösterileri sergileyen Aral, Koca Yusuf (1966), Direkler Arası (1967), Bu Şehri İstanbul (1968), Ağustos Böceği ile Karınca (1971) adında çizgi filmleriyle de Türk çizgi film sektöründe önemli bir yere sahip.

Bir çok çizer yetiştirdi. Umarım bu çizerler içinden bir Oğuz Aral çıkar. O halkıyla bir bütün olabilmiş ve yarattığı kabramanlar hayal kabramanları değil, hep içimizden birileri olmuştur. Şu aralar soruyorum kendime; acaba okuma kıtlığı olan ülkemizde Gırgır'dan başka dünyada en çok okuma oranında dereceye girmiş başka yapıtımız var mı? İçten teşekkürler büyük usta. Cenazen çok kalabalıktı, milyonlarca Avanak Avni, Utanmaz Adam, Huysuz İhtiyar gelmişti, ellerinde çiçeklerle son yolculuğuna. Mizab Dünyası babasını kaybetti. Sen bizi güldürdün Allah'ta seni güldürsün. Seni unutmayacağız.

Fotoğraf: Haluk Özüözlü

VEDAT GÜNYOL'U ANIYORUZ

Anadolu aydınlanması düşüncesini tüm yüreğiyle sahiplenen, dönemin aydınlanma hareketinin öncülüğünü yapan, hümanist bakış açısını asla yitirmeyen, edebiyatımızın anıtsal isimlerinden birini, Vedat Günyol'u 9 Temmuz 2004 tarihinde sonsuz uykusuna uğurladık.

Vedat Günyol'un ilk yazılarını yayımladığı 1940'lı yıllardan sonra yeni edebiyat hareketinin öykü ve roman dallarında da büyük kazanımlar elde ettiği biliniyor. Sait Faik ve Sabahattin Ali'den sonra kentte ve kırsal kesimde yaşayan aydın, okumuş-okunmamış, varlıklı-yoksul, toprak sahibi-ırgat, işveren-emekçi, toplumsal konumlarını algılayan, algılayamayan insanlarımız geldi öykü ve romanlara. Bilinen deyimle, çağdaşlaşma sancıları çeken toplumun değişme aşamalarına özgü etkileriyle kuşatılmış olan bu insanlar henüz oluşum düzeyindeki kültür değerleriyle, eski değerler arasında süregelen çelişkileri yaşıyorlardı.

Bu değişimin uzağında kalamadı Vedat Günyol. Aksine, 1950'li yıllarda gelenlerin yapıtlarına eğilerek, yeni edebiyat hareketinin toplumsal

yaşamda daha geniş alanları kapsama sürecine özgü özellikleri algılamasını bildi. Bu kanyı doğrular nitelikteki yazıları, incelemeleri arasında "Yağmur Altında Yeni Bir şey Yok"(1953), "Topal Koşma" (1953), "Dış Gerçekten Gerçek Üstüne Doğru"(1957), "Dile Gelseler"(1966), "Evrenselden Yerele" (Yeni Ufuklar, Mayıs Şubat 1967), "Sevgi Sabuncu-Sosyal- ve Erkek Dünyası" (Yeni Ufuklar, Mayıs 1971) anılabilir.

Yeni Türkiye Ardından (1966): Doğan Hızlan'ın akılcılığın, devrimciliğın, ekonomik ve siyasal özgürlüğün, eşitliğin savunulduğunu belirttiği denemelerinden oluşur.

Öteki yapıtları, Devlet İnsan mı? (1974), Bu Cennet Bu Cehennem (1975), Çala kalem (1977), Orman Işırsa (1979), Daldan Dala (1982), Bilinç Yolunda (1985), Güler yüzlü Ciddilik (1986), Sanat ve Edebiyat Dergileri (1986), Gölgeden Işığa (1988) adlarını taşıyor.